NĂM THỨ MƯỜI HAI — SỐ THỨ 2049 — RESIDENCE SUPERIEURE AU TONKIN — NỘI SỐ: 0852 — NGÀY THỨ NĂM 17 JANVIER 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

HANOI

	Hanoi	Hanoi et les localités desservies par facteurs	Hanoi et les localités desservies par facteurs	Indochine	Indochine	Union postale	Union postale	Tous pays
Một năm	6$00	6$00	6$30	6$30	6$60	12$00		
Các làng và các công-sở	»	6.00	8.00	8.00	9.00	9.00	»	»
Sáu tháng	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	6.00	»	»
Ba tháng	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	3.00	»	»
Một tháng	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	1.00	»	»

Les abonnements partent du 1er et du 15 de chaque mois.

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur. 61 et 63, Rue de Coton, Hanoi.

Fondateur : P. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-KẾ-LỘC
Administrateur-gérant : NGUYỄN-Y-LOÀN

Adresse télégraphique : TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

N° 1036

ANNONCES

Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 m 085 de large.
Une seule insertion . . . . . 0$50 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion . . . . . 0$15 le c/m
Réclame dans la 1re page . . . : 2$ la ligne.
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Các công-cuộc từ-thiện ở nước Pháp

Chiếu theo một bản tờ trình của quan thượng-thư bộ vệ-sinh, thì biết các công cuộc từ thiện ở nước Pháp bây giờ thành lập rất nhiều, như phúc-đường đến 82 sở, vừa của công, vừa của tư, bần-nhân-viện đến 12 sở, cuộc vệ-sinh ở thành-phố đến 170 sở, còn các công cuộc từ thiện khác, cả ở thành phị và ở thôn quê, hàng mấy trăm sở, kể không hết. Suy thế thì lắm loàng từ thiện làm việc làm phúc của người Pháp thật cũng đáng khen.

Đó có phải người Pháp phần nhiều sinh ra thì đã sẵn cái lòng tốt đối với việc công chúng đâu, cũng là nhờ cái cách chính-trị tổ-chức cùng xã-hội tập-quán mà gây nên cái công-đức ấy. Nước Pháp là nước cộng hòa, nhân dân ai cũng được tham-dự việc nước, ai cũng biết nước là nước chung, đã biết nước là nước chung thì biết người một nước đều là anh em, hoạn nạn phải cứu nhau, tật-thống phải thương nhau. Giáo-dục trong nước đã chú trọng về việc ấy, mà người ta sinh trưởng ở trong xã-hội, phàm hàng ngày việc tai nghe mắt thấy, cũng đều hun đúc về đường ấy cả, cho nên chữ công chúng đã chôn sâu vào óc, mà những sự-nghiệp công cộng mới nảy nở ra được nhiều. Hãy nói ngay những việc ta từng thấy: hoặc gặp việc rủi-ro ở giữa đường, hoặc là việc cứu bệnh cứu hỏa, người Pháp thật hết lòng hết sức, lại đến những việc nhỏ nhỏ này nữa; như là ngỗi trong nhà hát, thì không ai dám nói to, ở đám đông người, thì không ai dám làm điều gì phương ngại đến người khác; đó tuy là việc nhỏ, mà cũng đủ biết cái công đức của người ta tốt là chừng nào!

Lại xét cho rộng ra, các nước bên Âu Mỹ, không những nhà giáo-dục và nhà tư-tưởng đương chăm chăm chú ý về việc rèn đúc cái công-đức cho quốc-dân, mà những người có tư-bản, có thế-lực cũng đều vui lòng về việc lợi-ích chung, lo bớt điều khổ-não mà thêm phúc lạc-lợi cho người đồng-bào; cho nên công cuộc từ-thiện, ở các nước Âu Mỹ thành lập rất nhiều, mà mối hạnh-phúc của loài người, mới gây nên từ đó.

Nước ta từ xưa vẫn là theo chánh-thể quân chủ, trên Chánh-phủ đã coi thổ-địa tài sản trong nước làm của riêng một họ, cho nên dưới nhân-dân cũng chỉ biết thân mình và nhà mình. Người sinh trưởng ở trong xã-hội, bụn rèn vào cái thói tự tư tự lợi, đối với công chúng, thì phần nhiều lặng lẽ nhạt nhẽo, cho là không quan thiết gì đến thân mình. Cái thói tư kỷ ấy đã hiện ra ở những câu phương-ngôn ngạn-ngữ, như là câu: « Đèn nhà ai nhà ấy rạng », lại câu: « Hàng phố cháy nhà bằng chân như vại! » Cho nên ở nước ta xưa kia, những người có đạo-đức có hạnh kiểm, thì vẫn thường thấy, mà những người đối với công chúng, thật có nhiệt thành cứu giúp, thì thấy không được nhiều. Vì lẽ ấy mà những công cuộc từ thiện như ở bên nước Pháp kia không những là triều đình không lưu tâm đến, mà dưới nhân dân cũng ít người muốn xuất công xuất của mà giúp đỡ cho kẻ khốn khổ cơ cùng. Hai chữ công đức ở nước ta ngày xưa thật là hiếm có, điều ấy tôi không dám ẩn-huỷ.

Từ ngày học thuyết mới của người Tây truyền-bá sang, tư-tưởng cũ của người mình cũng đã khác đi một đôi chút; chữ quốc dân và chữ đồng bào, miệng đã nói đến mà bụng cũng đã hiểu; cho nên những việc quyên trợ cứu giúp, cũng đã có người xướng có người họa, mà việc công-lợi cũng đã làm được nhiều: còn như công cuộc từ thiện, cũng đã thấy một vài việc thành lập, như dục-anh đường, bảo-cô hội; cũng là các nghĩa trang nghĩa-địa vân vân. Thế chẳng phải là một việc đáng mừng cho tiền-đồ nước nhà ư?

Nhưng mà xét ra cho kỹ, thì lại không khỏi tiếc rằng người mình tư-tâm trừ chưa tiệt nọc, mà công đức giữ chưa được bền. Những công cuộc từ-thiện tuy có sáng lập ra, mà phần nhiều duy trì không được lâu, hoặc vì người xướng khởi chỉ hăng hái một thì, mà không giữ được kiên nhẫn, hoặc vì người trị sự không có lòng công chánh, mà tông trung tư tệ, làm cho những công cuộc ấy không có kết-quả tốt, mà lại thêm một cái tiếu bính ở thế gian. So với Những công cuộc từ thiện của người Pháp làm thì ta còn nhiều điều đáng nên hổ thẹn lắm.

Than ôi! một nước như nước ta ở giữa thế-kỷ hai mươi này, của đã nghèo, sức đã yếu, chỉ còn nhờ một chút công tâm, biết thương yêu nhau, biết cứu giúp nhau, để bớt điều tật thống, thêm phúc yên vui, họa may ra nòi giống ngày thêm mạnh mẽ, học thức ngày một khai thông, thì mới mong sinh tồn ở buổi thế giới cạnh tranh này được.

Có người nói: « Người mình cũng có nhiều tài đặc sắc hơn người, sao không nói đến, mà cứ kể những thói hư nết xấu ấy ra, ? » Người xưa có câu: « Trí quá nhiện hậu năng cải quá » nghĩa là có biết lỗi rồi sau mới đổi được lỗi. Một nhà danh-sĩ tàu có câu: « Ưu quốc giả thường ngôn quốc chi sở đoản », nghĩa là người có lòng lo cho nước, thường hay nói đến điều xấu của người trong nước. Tôi nói thế không phải là có ý gì khác đâu, là cốt trông mong rằng ta biết lỗi của ta, để ta cùng nhau cố sức sửa đổi, đổi được lỗi ấy tức là cái hay ở đó vậy.

H. T. B.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 15 Janvier 1924

Việc bảo-cử ở Ai-cập

Những người về đảng muốn cho nước Ai-cập được tự lập hầu hết được trúng cử nghị-viện, mà được rất nhiều về

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 16 Janvier 1924

Việc đất Palatinat

Tin Spire. — Quan lĩnh-sự nước Anh ở Munich đã bắt đầu tra xét sự-tình ở đất Palatinat. Ông cũng đi với một viên đại-biểu của Đồng-minh thượng hội-đồng.

Hữu-đảng dọa giết Von Selckt.

Tin Berlin. — Quan lĩnh-sự nước Anh ở Munich có nói với nhà báo Tageblat rằng trong cuộc điều tra ở đất Palatinat, ông cũng sẽ nghe lời trình bày của các đại-biểu chánh-phủ trung-ương, các đại-biểu của tăng lữ cùng đại-tướng Demeiz. Ông lại nói nước Anh không có ý nào làm giảm cái tín-lực của nước Pháp. Nước Anh chỉ có ý muốn xét rõ xem cái đảng biệt-lập không hợp pháp có quyền xử sự như một chánh-phủ, và như là hợp pháp hay không.

Việc nước Đức

Tin Dusseldorf. — Cái phong-trào đình-công của thợ kim-khí đã lan cả đến những người làm nhà máy sợ và sở vận-tải.

Tin Esse. — *Báo Gazette de Voss* nói rằng đảng cộng sản có động kịch liệt trong hạt sông Rhur.

Tại hội-đồng giám định

Hội-đồng giám-định giữ các biên bản bí mật không công bố.

Sáng hôm thứ ba hội-đồng đình mời M. Schacht là tổng trưởng nhà quốc-hội ngân-hàng, và viên kiểm duyệt nhà Chế tạo tiền tệ đến dự kỳ hội-đồng sau để hội-đồng hỏi mọi việc về các vấn-đề quan hệ cho tiền tệ.

Ngày thứ tư hội-đồng sẽ hội nghị

Nước Anh với Hy-lạp

Tin Athènes. — Nước Anh đã lập lại cuộc giao-tế với nước Hy-lạp.

TỪ-THI VUA TUT-ANKH-AMEN NGÀY XƯA ƯỚP THẾ NÀO?

Tử-thi các vua cổ thời Ai-cập ướp một cách rất cẩn thận, nên đến ngày nay quật lên hình hài vẫn nguyên không hề hủ-lậu. Như tử-thi vua Tut Ankh Amen thì trước tiên dùng rượu mã rửa, rồi nhồi quế, một dược (myrrhe), cùng những chất thơm khác vào trong tử-thi, để giữ cho tử-thi không thối được.

Đoạn ngâm tử-thi vào trong nước muối hai tháng. Sau vớt tử-thi ra mà rửa bằng một thứ dầu lấy ở cây hương nam (cèdre). Sau cùng mới lấy vải bôi nhựa mà quấn thật chặt.

Có khi tử-thi không ngâm vào nước muối, thì lại ủ vào cát khô hoặc ngâm vào nhựa chai (bitume).

Ướp một cái tử-thi như thế tốn kém 17 500 quan.

Tin Trung-hoa

Ngày 10 Janvier 1924

Công-sứ Anh về nước

Công-sứ Anh đã sang từ-biệt Tào-Côn, định ngày 15 janvier khởi trình về nước.

Các đoàn-thể ở Thượng-hải đối với việc quan-thuế

Các đoàn-thể ở Thượng-hải định ngày khai lộ thiên đại hội (hội ở giữa giới), ở Nam-sa điếm, thương-nghị vấn-đề quan-thuế Quảng-đông.

Ngũ tỉnh liên hợp hội

Một bọn thân-sĩ tổ-chức ngũ-tỉnh liên-hợp hội, vận-động cuộc hòa-bình đã định ngày khai hội.

Vương-hoài-Khánh với Vương-khắc-Mẫn

Vương-hoài-Khánh thấy Vương-khắc-Mẫn phát phiếu vay tiền của một thương-khách Anh, lấy làm bực giận đến trách Vương-khắc-Mẫn, hai bên cãi cọ xì vả nhau tệ lời lắm, rồi cùng muốn từ chức; bọn Cao-lãng-Uất thấy thế đặt tiệc hòa-giải.

Việc điều-định quốc-hội

Vương-thừa-Mân và Ngô-dục-Lân điều đình việc quốc-hội, xin Ngô-cảnh-Liêm sắp đặt ngồi thứ trong nghị trường, mà tự mình thì từ chức nghị-trưởng. Ngô cũng có ý muốn theo.

Ngô-bội-Phu đối với hiến-chánh-đảng

Ngô-bội-Phu đánh giây thép về Bắc-kinh, nói rằng đối với hiến chánh đảng, quyết ý không chịu non tay. Cao-lãng-Uất được tin sợ lắm, bèn xin từ chức.

Việc quan-thuế

Vấn đề quan dư (thuế xuất-cảng nhập-cảng trừ số tiền bồi thường cho các nước, còn số tiền thừa, gọi là quan dư), có tệ giải-quyết cũng mau. Nam chánh-phủ (chánh-phủ Quảng-đông) ý muốn cứ đến cuối năm, thì thuế-vụ-bộ phải tường khai số tiền quan-thuế trong năm ấy cho Nam chánh-phủ biết, và muốn tra xét rõ ràng xem tiền quan dư trong 12 năm nay được cả thảy là bao nhiêu, Chiến-hạm các nước đóng ở Châu-giang (tỉnh Quảng-đông) cũng muốn giải quyết cho xong cái vấn-đề ấy, đã đánh giây thép đục các quan lĩnh-sự trù biện cho mau

Ngạc-dân đồng chí hội

Dân-đảng Hồ-bắc ngự ở Quảng-đông định ngày khai đồng-chí-hội, bàu Thiêm-đại-Bi làm chủ tiệc.

Đàm-diên-Khải mộ binh

Đàm-diên-Khải đem quân Tương-hồ sang Quảng-đông, vì chiến-tranh ở Đông-giang và ở Bắc-giang, quân sĩ bị thương rất nhiều, Đàm-diên-Khải phụng mệnh Tôn-Văn, định mộ thêm 3.000 lính để phòng bị việc chinh-chiến.

VỆ SINH VÔ-TUYẾN ĐIỆN-THOẠI MÀ VỢ CHỒNG BỎ NHAU

Mới đây Mme Cora White ở Minneapolis (Hoa-kỳ) có làm đơn xin ly-dị. Viện lẽ rằng hai năm giời nay người chồng mắc cái bệnh sinh dùng vô-tuyến điện-thoại, đêm nào chàng cũng cứ ngồi trước máy mà nói và bắt vợ đứng một đầu để nghe. Á lại nói chồng mình có đồng nào đem tiêu về việc mua máy điện-thoại hết, vợ con không có cái ăn mặc cũng kệ thầy và lại kể tội chồng rằng mỗi khi luồng điện ở các sở vô-tuyến điện-thoại gần đấy, làm ngắn trở bộ máy của mình không nói được xa thì nói năng những lời rất là thô-bỉ. Mỗi khi chàng mắc máy không được, thì nóng nảy dữ-dội, làm mất cả cuộc vui thú trong gia đình, vì những lẽ ấy tòa án cho hai vợ chồng được ly-dị.

VIỆC KHÍ-CẦU DIXMUDE BỊ NẠN

Có điện-tín ở Toulon gởi đến nói rằng trong khi khám-nghiệm tử-thi quan quản đốc khí-cầu Dixmude, thì xét ra ông bị sét đánh trên khí cầu, chết rồi mới rơi xuống bể. Chân tay nhiều chỗ bị gãy, mặt mũi nát nhừ, một mảnh gỗ đâm vào ngực thấy ăn vào trong thịt rất sâu.

Quốc-dân thường-thức

Cách nhuộm gỗ giả mun

Xin hễn các nhà công-nghệ và các nhà hay chơi đồ gỗ hai thứ thuốc nhuộm gỗ giả mun sau này, là hai cái bí-phương của các nhà công-nghệ Âu Mỹ đã khảo nghiệm ra được.

Muốn nhuộm một thứ gỗ giả mun thì trước hết phải chọn một thứ gỗ mịn thớ, không có giác chỗ nào mà phải gỗ thật khô mới được.

A

Pyrolignite de fer. .	1.000 grammes
Bisulfite de soude. .	50 —
Acide acétique. . .	175 —
Extrait de campêche	400 —

Bốn thứ đó hòa lẫn với nhau.

Dùng một cái bút, thấm thứ thuốc đó mà bôi vào gỗ, khô lượt này lại bôi lượt khác, chừng bốn năm lượt thì gỗ đen nhánh như mun vậy.

B

Bois de campêche	50 grammes
Sulfate de fer. . .	12 gr 50
Eau.	1.000 —

Dùng cũng theo như cách trên, nhưng phải đun cho nóng lên sẽ dùng.

Một thứ sáp bôi dầu cho khỏi rụng tóc

Vaseline.	4 grammes
Acide borique. . . .	1 —
Acide lactique. . . .	0 — 25
Essence de bergamote	10 giọt

Hòa cho rõ thật tan đều với nhau. Mỗi ngày một lần dùng thứ sáp này mà bôi dầu, thì dầu tóc trơn tru bóng bẩy, mà lại khỏi rụng tóc, nhưng muốn cho khỏi rụng tóc thì phải bôi cho sát vào da dầu mới được.

Cách chọn trứng

Chọn trứng thì nhiều cách lắm, nhiều bà nói-tợ giỏi dang, cầm quả trứng lên tay cũng đã biết trứng tốt trứng xấu rồi. Nhưng người không trứng xấu rồi. Nhưng người không tinh thì hay nhầm. Nếu chọn theo cách sau này thì không bao giờ sai nữa:

Hòa một nắm muối vào trong cốc nước, bỏ quả trứng vào, quả nào chìm xuống đáy cốc là trứng tốt, nổi là trứng xấu.

CÁI VẤN-ĐỀ HỐI-ĐOÁI Ở PHÁP

Trong kỳ hội-nghị sáng thứ năm mới rồi, các quan thượng-thư quyết định đến ngày thứ năm này, thì đệ trình Thứ-dân nghị-viện các phương sách của chính-phủ định thi-hành để trừ tinh cho đủ tiền chi vào các khoản tạm ứng và để trừ cái nỗi khủng-hoảng về đường tiền-tệ. Các phương-sách ấy là:

1. Cách trừng phạt những việc gian lậu về tô-thuế.

2. Thanh-giảm phi khoản tại các công-sở.

3. Hoãn lại cả các công-việc chi-liêu mới.

4 Các khoản thuế đều phải tăng lên 2 phần mười. Như phương-sách này có thể thu nhập thêm được hơn bốn, năm trăm triệu quan.

Chánh-phủ lại thi-hành mọi phương sách để trừ việc buôn-bán đầu cơ về tiền tệ và về trái đơn nước Pháp một cách nhanh chóng, và nghiêm khắc.

Đến thứ năm này các quan thượng thư lại hội-nghị

Ngày hôm thứ ba quan thủ-tướng đã hội-nghị với quan Tài-chánh bộ thượng-thư, viên hội-trưởng hội liên hiệp của các viên hối-đoái cán-sự, và quan tổng-trưởng nhà ngân hàng Banque de France. Ngày thứ tư này, ngài sẽ hội nghị với tất cả các quan thượng-thư để ấn-định các khoản nên thanh-giảm rồi đệ trình Thứ-dân-nghị-viện quyết nghị.

Về việc tiền franc hạ giá, báo Le Matin có nói: Cái giá tiền ba là lúng ngày nay, thực là vô nghĩa-lý.

Báo Les Débats có nói: Nhân-dân nước Pháp ai nấy vững lòng chắc dạ, vì ai nấy biết rõ cái tài-sản của quốc gia, mối phồn thịnh và sức sinh-hoạt của quốc-dân. Cứ coi một số sau này đủ biết cái tài-sản điền xác của nước Pháp: Số thu nhập trong năm 1923 thặng số thu nhập năm 1922 được ba nghìn triệu, nghĩa là số thu nhập trong năm 1922 được hai mươi một nghìn năm trăm hai chục triệu, một trăm ba mươi sáu nghìn quan.

CHƯA CƯỚI VỢ ĐÃ ĐÒI GIẢ CỦA

Đầu tháng décembre mới đây tòa án dân luật ở quận Seine có xử một việc kiện xưa nay ít có. Một viên cựu võ quan về ngạch ky-binh, là hầu tước de Pontevès, ở Fréjus, ấp Soleil có đơn xin tòa kết án nữ bá-tước Beaurepaire, là vợ góa M. Thompson là một đại-phú già Hoa-kỳ, hiện ở Paris số 24 đường du Bois phải bồi thường cho mình 500.000 quan về việc bội hôn-ước.

Hầu tước Pontevès kêu rằng hầu tước mất công chờ đợi trong sau năm giời, nay bỗng nữ bá-tước điện đến báo rằng xin bẩm nữa. Hầu-tước lại nói rằng trong sau năm giời nay, hầu tước tôn kém rất nhiều về nữ bá-tước. Ông luật-sư là tuấy Georges Gruner-met xin tòa-án bắt nữ bá tước bồi-thường cho nam-hầu-tước.

Cuộc điều-tra về việc làm tự-điển Việt-Nam

Bàn góp về mấy tiếng ở Bắc-kỳ và Nghệ nói khác nhau

(Tiếp theo số báo 2042)

« Chộ » là ngó thấy, thuộc về « Ch » (·), chớ không phải « Tr » (ˏ). « Đập chắc » là đánh nhau, « áp » (ˊ) và « Ch », chớ không phải « áp » (ˏ) và « Tr ».

« Một chắc » là một mình, cũng thuộc về « Ch » chớ không có « Tr ». « Xăn » (x) chớ không phải (s), nghĩa nó là đánh cho vỡ, chớ không phải là « ném ».

« Con cá trào » hoặc là « cá tràu » cũng đều « Tr », chớ không phải « chào » là cá « sộp ».

« Cái tràng » tức là cái « sàng » thì có lẽ đúng hơn « chàn », nếu như vậy thì sánh với « mẹt » không phải, (có nơi gọi cái « giàn » là cái « chàn »; còn đã gọi cái tràng thì tràng với (trẹt).

« Nậy » thì « ấy » (ˋ), chớ không phải « Nẫy » (˜) là « lớn ». Bao với « khỏe » thì ở Nghệ cũng hiểu nghĩa khác nhau; hai tiếng ấy không thể đem đi so sánh xứ này với xứ kia được.

« Khiếng » và « nhắc » cũng nhiều nơi gọi là « Rinh » mà « R » chớ không có « D ».

« Cây xoan » ở đường trong nhiều nơi gọi là « Thầu-dầu » mà « Dầu » về vần Đ, chớ không phải « dầu ».

« Bói xăm » hay là « xin xăm » thuộc về (X), chớ không phải « Bói săm » (Sâm) là « xin tiền ».

« Rú ri » hay là « Rừng rú » đều thuộc về rừng, chớ không phải chỉ một mình « núi » mà thôi đâu.

« Cái hói » là đường kinh đào để cho tiện bề làm ruộng, mà « Lạch » là đường nước sâu ở sông và biển, ở Nghệ có nói cả hai tiếng ấy, tưởng cũng không thể so sánh được.

Phụng-Đình Tourane

Cuộc thi thơ

Của Nhà-văn Quyên nổ-đề

MDLVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu cổ qua xem tưởng chạnh lòng.
Trời Lý mở mang nền triết-học,
Sông Tô lai-láng mạch văn-phong.
Hồn xưa khoa bảng bia trên cỏ,
Các cũ đỏ thư cột giữa dòng.
Trải mấy xuân-thu sao vật đổi,
Nên hương khấn vái một niềm chung

Nguyễn-học-Hải
268, Rue du Maréchal Foch, Nam-định

MDLVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu vũ nguy-nga biết mấy trùng,
Non nước còn nghi danh sử sĩ,
Cỏ cây vẫn tục dấu nho-phong.
Trải bao Lê Lý cùng Trần Nguyễn,
Qua mấy Xuân Thu với Hạ Đông.
Cảnh-cải tang-thương đà mấy độ.
Bắc Nam một dạ vẫn tôn sùng.

Tiêu-thanh-Liên

MDLIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Thắng tích đi-truyền cõi Á-đông.
Gốc Lý vun trồng nên Không Mạnh.
Chồi Lê chung dưỡng dựng Long-Rồng.
Khuê-văn muôn thuở vẫng ô chiếu.
Bi-thạch ngàn thu bóng nguyệt lồng.
Cảnh cũ miếu xưa là dấy nhỉ ?
Tầm phương du khách ngẫn ngơ trông

Ngọc-sơn-Lang

MDLX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu mạo xâm - nghiêm điệp điệp [trùng.
Bia gác khuê-văn cao chót vót,
Nọ hàng bia đá dựng song-song.
Qua bao ngày tháng không dời đổi,
Trải mấy xuân-thu vẫn ngưỡng sùng
Cổ tích danh lâm còn đó nhỉ ?
Nhìn xem phong-cảnh chạnh bên lòng

Lê-tư-g-Quan
Thư-ký tòa Phó-thị, Hanoi

MDLXI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Không-miếu khuyên ai đừng lại trông
Khởi dựng đoàn nguyên Lý thị
Khơi dòng lệ nhạc tự Chu-đông.
Đua hương hoa gợi mùi kinh sử,
Khua tỉnh hồn mơ tiếng cổ chung.
Phong vũ trải bao trăm thế-sự.
Riêng bầu nhật - nguyệt vẻ gương [trong.

Lê-bạch-Liên
95, Rue du Chanvre, Hanoi

MDLXII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Thành-miếu thiên nhiên cảnh lạ lùng
Rực-rỡ trời Nam gương triết-học,
Vẻ vang đất Bắc nếp nho-phong.
Khơi nguồn Thù Tử vun cồi Lạc.
Gieo giống thi thư rạng vẻ Hồng.
Trải mấy nghìn thu hương khói tỏa,
Lưu truyền công-đức khắp non sông.

MDLXIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu vũ uy linh cõi Á-đông.
Xây đắp nền nhân bên đất Giám.
Vun trồng cột giáo vững non Nùng.
Treo gương sư-hiếu từ triều Lý,
Để dấu thư-hương rạng giống Hồng.
Đạo cả lưu truyền còn mãi đó,
Khói hương nghi-ngút phụng thờ [chung.

Trần-văn-Thao
Rue d'Hai-dương, Haiphong

MDLXIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Dấu cũ còn ghi ang sĩ-phong.
Tường ngắn xuân-thu mưa nắng gội
Các lồng khuê-bích gió trăng trong.
Lửa Tần khôn cạn sông Thù Tử.
Nền Lỗ còn ghi chốn Nhị Nùng.
Bao trải Trần Lê dâu bể đổi,
Cương-thường vẫn vững với non sông

Vương-thưởng-Liên
Công - Vọng, Hanoi

MDLXV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu rày xem phông khác không;
Giáo-hóa chuyển theo chiều gió thổi,
Cung-tường như cũ dấu rêu phong.
Trải bao thỏi đại hương còn nức.
Biết mấy xuân-thu đạo chẳng cùng.
Dậu bể tuy rằng khi biến đổi,
Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.

Trương-trọng-Hữu
Assistance médicale, Sơn-tây

MDLXVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu dựng từ xưa trải mấy công.
Ngói bút xuân-thu còn nếp cũ,
Nền bia phôi-triết đã rêu phong.
Non Nùng khí tốt người không tục,
Sông Nhị nguồn sâu đạo chẳng cùng.
Nỗ nức văn-minh khuôn lối mới,
Đường đàn vua Lý những trông mong.

Vũ-Tảo, Xã Trung-cần, Đa-phú

Tin sau cùng

Về việc động đất ở Nhật-bản ngày 14 janvier

Trong buổi đóng đất ngày 14 janvier, người Pháp ở Tokio và Yokohama không ai việc gì cả. Những nhà làm tạm ở bộ đại-sứ Pháp tổn thiệt không mấy.

Về việc con trai ông Daudet tạ thế

Ông Daudet có trình với quan tòa rằng lính cảnh-sát đi rình con trai ông và giết lầm vì tưởng con trai ông là một người về đảng vô chánh-phủ.

Cái văn-đề hối-đoái ở Pháp

Hội - đồng các quan thượng - thư định tha nh giảm các số chi tiêu hơn 600 triệu quan.

Quan Poincaré, quan De Lasteyrie, và quan tổng-trưởng ngân hàng Banque de France đã trù các phương sách trừng-trị những việc gian-lận về tô-thuế.

Các nhà tư-bản đều tán thành cái chánh-sách của chánh-phủ.

VIỆC HANOI

Thời - tiết

7 giờ 24 độ
15 giờ 26 độ

Lịch ngày mai

Dương lịch

Thứ sáu 18 janvier 1924
Chaire de S. Pierre

Âm-lịch

13 tháng 12 năm Quí-hợi
Ngày Bính thân
Hành Hỏa, Sao Quỉ, Trực Nguy
KỴ : Tế-tự. An-táng. Viễn du
NGHI : Tế-tự An-táng. Giá-thú.

Giá bạc. — Kể từ ngày 17 Janvier 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 11 $ 05.

Tin tàu. — Tàu *Docteur Pierre Benoît* khởi hành ở Londres ngày 15 janvier, đi Port Said, Nhật-bản và Takou.

Tàu *Commandant Mages* khởi hành ở La Palice ngày 16 janvier, đi Port-Sa d và Haiphong.

Tàu *Amiral Ponty* ở Pháp sang tới Saigon, ngày 17 janvier, hồi 14 giờ.

Tàu *Orénoque* chở thợ sang Pháp khởi hành ở Haiphong d. Tourane, Qui-nhơn. Banghoi, và Saigon ngày 21 janvier.

Thư tín ở Hanoi chuyển xe 20 giờ 07 ngày 20 janvier sẽ chở xuống Hải-phong.

Thời tiết mùa hạ. Đã hơn một tuần lễ nay, ngày nào cũng nắng dữ, thời tiết chẳng khác chi thời tiết mùa hạ, mà sáng thì lúc 8, 9 giờ hãy còn sương mù. cách độ mươi thước chẳng coi thấy chi hết. Hàn-thử-biểu mấy hôm nay chiều nào cũng lên đến 23. 24 độ mà chiều hôm nay đến 27 độ ! Mùa hạ mới chưa đến mà hình như mùa hạ cũ lại quay trở lại rồi. Vì trời trái tiết như vậy mà mấy hôm nay nhiều người ngày ngất khó chịu lắm. Chẳng hay cái trái tiết này có dai dẳng mãi đến tết không ?

Quan Norès đi thủy phi-cơ sang Lào. — Quan Thanh-tra Norès chánh sở Kiểm-sát Tài-chính đi thủy phi-cơ sang tới Vientiane chiều thứ hai vừa rồi. Ở Vinh khởi hành lúc 9 giờ sáng, hồi 1 giờ chiều thì ngài tới Vientiane, chiếc máy ấy do M. Lambert cầm máy.

Việc bầu cử đại - biểu tại Thượng-hội-đồng thuộc-địa. — Có nghị - định quan Thượng - thư thuộc-địa định bến ngày 2 mars 1924 thì bầu cử các đại - biểu Pháp tại Thượng hội-đồng thuộc-địa (Conseil Supérieur des colonies). Nên phải bầu lại một lần nữa thì việc bầu lại định vào ngày 9 mars 1924.

Các quan đại-hiến về nghỉ. — Các quan cai-trị có tên sau này được về nghỉ lĩnh cả lương :

M. Mourroux, quan cai-trị hạng nhất sung Đốc-lý Hanoi được nghỉ 8 tháng tại Dax.

M. Blu, quan cai-trị hạng nhì Công-sứ Bắc-kạn được nghỉ 8 tháng tại Château la Vallière (Inde et Loire).

M. Blandin, quan cai-trị hạng nhì, Công-sứ Tuyên-quang, được nghỉ 8 tháng tại Daynerès de Bigorre (Hautes Pyrénées).

Bán một cái xe ngựa có mui, ngựa, đồ ngựa xe, giá để đồ ngựa, quần áo xe-kích, hòm dụng thóc, giá 220 $ 00.

Hỏi tại : quan ba Mouchel, P. O. 34, Rue Maréchal Joffre.)

3754

Ngạch cai trị. — M. Barelle Marcel quan cai trị hạng ba tòng sự tại Ai-lao nay đổi đi chủ tỉnh Vientiane thay M. Baudenne về nghỉ.

Học-chính bội-tinh. Các giáo-chức có tên sau này được thưởng Học-chính bội-tinh :

Bội-tinh bạc

MM. Cao-đình-Nam, Ng-văn-Tâm, Võ-v-Thành, Trương-v-Danh, giáo-học Nam-kỳ ; Lê-quang-Trị, giáo-học Bắc-kỳ ; Yein-Cu, Hang Proc, giáo-học Cao-mên.

Bội-tinh đồng

MM. Ng-v-Mạnh, Ng-v-Tiết, Mai-văn-Tho, Trần-v-Thiết, Ng-v-Nhơn, Huỳnh-v-Nhứt, Hồ-v-Cảnh, Ng-văn-Bình, giáo-học Nam-kỳ ; Giang-văn-Chiểu, Ng-v-Thịnh, giáo-học Bắc-kỳ ; Cung-v-Mậu. Ng-khoa-Túc, Ng-hữu-Trù. Bùi-khắc-Minh. Ng - hiệt-Chi, giáo-học Trung - kỳ ; Trần-quang-Hiếu, thư-ký nhà Học-chính Đông-pháp ; Lê-v-Hòa, chuyên-môn công-sự, tòng-sự tại trường Kỹ-nghệ Huế.

Vở tuồng « NGƯỜI BIỀN LẬN »

Vở tuồng « Người biển lận » (L'Avare) của Molière tiên-sinh, dịch-giả là M. Nguyễn-văn-Vĩnh, mà các tân-cựu học-sinh Cao-đẳng đến 20 Janvier này đem ra diễn ở rạp hát Tây, hiện nay đã in xong hẳn.

Bán tại nhà M. Lê-hữu-Phúc, 56, Rue du Coton, Hanoi.

Ai ở xa muốn mua xin viết thư về và đính theo tiền cước.

Một quyển giá. . . . . 0 $ 50
Mua mau kẻo hết !!
In có 500 quyển mà thôi.

Các phúc - đường ở Đông-dương. — Quan Toàn-quyền vừa ký nghị-định tuyển bổ đạo chỉ-dụ ngày 9 novembre 1923 đặt ra việc kiểm-soát các phúc-đường ở Đông-dương như sau này :

Điều thứ 1. — Phàm các phúc-đường dựng tại Đông-dương do các tư-gia, các hội theo tôn-giáo hay là không theo tôn-giáo mở ra để chứa những các trẻ vị thành-niên, những người nghèo khó mà khỏe mạnh, những người ốm đau, những người tàn tật hay là những người già nua thì phải tuân theo các thể-lệ định trong chỉ dụ sau này.

Phàm các tư-gia hay là các hội mà chứa hơn 10 người thuộc những hạng kể trên lấy thì coi như là có mở một phúc-đường.

Điều thứ 2. Trước khi mở phúc-đường, hay là chậm lắm thì nội trong tháng sau khi đã mở rồi, những người sáng-lập phải trình với quan dân tỉnh hay là quan đốc lý, xã-trưởng trong thành phố mà mình dựng phúc-đường ấy. Trong giấy trình ấy phải kể cái trụ-sở của phúc-đường ở đâu, tại-sản có bao nhiêu, các thể-lệ thuộc về phép vệ-sinh thế nào, mục đích của phúc-đường và cái số người nhiều nhất có thể chứa được bao nhiêu cùng là tên người chịu trách-nhiệm về việc quản-trị phúc-đường ấy. Nếu là một nhà chứa những trẻ con vị thành-niên thì trong giấy phải nói rõ, nghề nghiệp dạy theo cách nào. Quan đốc-lý hay là quan dân tỉnh nhận được đơn khai trình rồi sẽ làm tờ biên-lai cho.

Điều thứ 3. Những người quản-lý hay là sáng lập ra các phúc-đường nói ở điều thứ nhất mà khi tuyên-bố đạo chỉ-dụ này đã mở rồi thì hạn trong ba tháng phải khai trình theo như điều thứ hai nói trên ấy.

Mỗi khi thay đổi trụ-sở hay là cách dạy học nghề, thay đổi người quản lý thì hạn trong tám ngày lại phải khai lại.

Điều thứ 4. Quan Đốc-lý hay quan đầu tỉnh nhận được giấy trình thì trong tám ngày sẽ bắm quan thủ hiến trong xứ biết.

Điều thứ 5. Người nào đã can án về trọng-tội hay là khinh-tội vì trái với sự thực-thà, với phong-hóa thì không được quản-trị hoặc làm công ở một phúc-đường.

Điều thứ 6. — Người quản-lý có một quyền sổ do quan Đốc-lý hay quan dân tỉnh đánh số và ký tên, để biên cần cước những người trú tại phúc-đường cùng là ngày vào ngày ra thế nào.

Điều thứ 7 — Trong mỗi một kỳ, có một hội đồng về-sinh kiểm soát quanh năm, hội đồng ấy có ba hội viên do nghị-định quan Thủ-hiến ở trong xứ cử ra.

(Còn nữa)

Làm thế nào cho gạo được rẻ giá ? — Ai cũng biết cái giá gạo ở thành-phố ta vẫn cao chợ chênh miền Hà-đông, Hà-nội mấy hôm nay cứ thấy một ngày một đắt lên mãi. So giá gạo bây giờ với giá gạo trung-bình độ trước thì có khi kém đến 40, 50 hay 60, 70 %. Các nhà ăn đông cứ này thật rất ruột quá đỗi. Người thì nói : ấy là tại gạo cân tài đi ngoài nhiều ; người thì nói : ấy là tại các nhà giàu nhà-quê ta cố ý tích thóc đợi đến tháng ba rõ kém mới bán. Cũng có người lại bảo tại cứ này sắp tết, dân thành phố nhiều người vội đong gạo tích ăn tết với cả tháng giêng nữa nên các hàng gạo được thể nhiều người đong thì cứ tăng giá trần lên. Lại có người bảo rằng giá gạo cao là tại năm nay vụ tháng 10 xứ ta nhiều nơi bị lồn thiệt, như nơi thì lụt ngập đồng trắng nước trong, nơi thì bọ-xít làm tan-hoang mất nhân, nên số thu-hoạch phải giảm đi. Mỗi người đoán mỗi cách, mà đằng nào kể cũng có lẽ cả. Nhưng, tuy vậy, cứ bình tình mà xét, thì cái giá gạo ở thành-phố ta và các nơi tiếp-giáp sở-dĩ cao quá thế này, lẽ thứ nhất dễ thường chỉ bởi người mình vội tích gạo ăn tết quá, bởi bọn hàng gạo được thể mà cứ tự-do lăng giá lên quá đỏ thôi ; chứ hiện nay, đường vận-tải lưu thông, mùa màng xứ ta dẫu có thua thiệt, nhưng đã có biết bao các xứ ta lấy gạo khác của ta lập tức tải gạo đến, thì lẽ nào ta lại phải ăn gạo kém ? Vậy chắc rồi thế nào gạo cũng phải hơn.

RẠP CHỚP BÓNG PALACE

CÁO-BẠCH

Kể từ ngày thứ tư 16 Janvier 1924 trở đi. Mỗi tuần-lễ có hai chương trình
Chương-trình thứ nhất diễn trong những buổi : Thứ tư — Thứ năm — Thứ sáu và Thứ bảy hoặc tối. Thứ năm và thứ bảy ban ngày.
Chương-trình thứ hai thì diễn trong những buổi : Chủ-nhật ban ngày và buổi tối — Thứ hai buổi tối — Thứ ba ban ngày và buổi tối
Cứ buổi tối thứ tư và chủ nhật ban ngày thì đổi chương-trình mới.

Mất dấu từ ngày chủ-nhật 20 Janvier, bán ngày lại chiếu lại chuyện :
BÀ NGƯỜI NGỌC-LÂM PHIÊU-TRÔ
của Alexandre Dumas

Mỗi tuần-lễ trong chương-trình thứ hai, từ chủ-nhật ban ngày, đến thứ ba buổi chiều, sẽ chiếu chuyện kỳ, mỗi lần chiếu hai tối.
Sau chuyện Bà người ngọc lâm phiêu thì thì chiếu luôn-luôn 20 phần sẽ xem.

Diễn tuồng « Người biển-lận ». — Tòa tri-sự hội Ái-hữu tân-cựu học-sinh Cao-đẳng xin nhắc lại để các bạn Hà-thành biết rằng :

Đến tối chủ-nhật này, 20 janvier 1924, mới khai diễn tuồng « Người biển lận ».

Còn tối hôm 18 janvier 1924 này là cuộc hát của hội Hồng-thập-tự (Croix rouge).

Vé đã bán tuồng « Người biển lận » bán tại nhà M. Lê-hữu-Phúc. 56 Rue du Coton Hanoi, mãi đến 20 janvier này hồi 7 giờ mới bán tại Rạp-hát-tây.

A. U. I. lai cảo.

Lời cảm tạ. — Vong phu tôi Ng-Đức từ trần, các quan, các ông, các bà có lòng thương đi đưa đám, cho đồ phúng điếu, gửi giấy chia buồn, trong khi tang gia bối rối nhiều điều sơ suất, xin các ngài tha lỗi cho.

Vị-vong : Nguyễn-thị-Chất,
Cô-tử : Nguyễn-Thận,
Cô-nữ : Nguyễn-thị-Cân,
Bào-huynh-đệ : Ng-Ngọc, Ng-Tảo, Ng-đình-Thịnh, Ng-Tâm.
Đồng tang gia bái tạ.

Ngạch quan-lại. M. Đặng-văn-Can, tri-huyện hạng ba tại Hà-đông, trước có nghị-định đổi đi Yên-sơn (Tuyên-quang) mà chưa đi thì nay được lưu lại tòng sự tại đinh quan Tổng-đốc Hà-đông.

M. Nguyễn-hữu-Phúc, hậu-tuyển tri-huyện tại Hải-dương mới được thăng tri-huyện hạng ba thì nay đổi đi huyện Yên-sơn thay M. Đặng-v-Can.

Tiền trợ cấp. Quan Thống-sứ vừa cấp cho nhà xéc Hải-dương 206 đồng, nhà xéc Bắc-ninh 150 đồng.

Hội Nghĩa-bảo. — Đến hôm 20 janvier 1924 là ngày chủ nhật, hồi 2 giờ chiều, hội Nghĩa-bảo sẽ họp hội-đồng thường niên ở hội-quán hội Trí-trí phố hàng Quạt.

BẢN HẠ GIÁ

Giá hàn lẻ tại Hà-nội

Thuốc STIC « PARFAITES » mỗi gói. 0p.05
Thuốc STIC « HAVANE » mỗi gói. . . . . 0 . 10
Thuốc STIC « ANGLAISES » (Thanh-hương) bọc vào hộp bằng kim, mỗi hộp hai mươi điếu. . . . . 0 . 20

2837

Hai người chết cháy. — Sáng hôm qua hồi 9 giờ, có hai người phu làm công cho một người cai coi việc hót giò than ở nhà máy rượu, một người con gái tên là Trần-thị-Giêu 15 tuổi và một người đàn ông tên là Trần-v-Gian 19 tuổi, khi đang hót giò, không rõ mở lò than tổ ý thế nào để giò với than rơi kín cả mình mẩy. Người con gái bị bỏng một lúc thì chết, còn người con trai đưa vào nhà-thương được một lúc cũng chết nốt. Tội nghiệp !

Mong rằng Tòa-án sẽ tra xét xem lỗi tại đâu.

Phát súng ai bắn ? — Sáng sớm hôm qua, hồi 4 giờ 15 có một người Tây không rõ cần cước thế nào, bắn một phát súng ở đường cái ngay trước nhà khách-sạn *Cafe des Colonlaux* rồi lại chạy vào nhà ấy. Sở Cẩm cho đi hỏi vẫn chưa biết ra ai bắn cả.

Thưởng hàm. — Được thưởng hàm chánh-cửu-phẩm đội-trưởng (9-1) : MM. Lê-văn-Long, Vinh-yên) ; Lương-văn-Luân, (Nam-định) ; Ng-v-An, (Hà-đông) ; Ng-v-Liệm, (Thái-bình) ; Phạm-Tường, (Nam-định).

Thăng tùng-hàm chánh-đội-trưởng suất-đội (8-1) : MM. Ng-v-Cói, (Nam-định) ; Ng-v-Lung, (Hà-nam) ; Ng-v-Chi, (Hà-nam) ; Ng-trí-Hai, (Hà-đông) ; Ng-văn-Sanh, (Thái-bình) ; Phạm-v-Luyện, (Hà-đông) ; Phạm-xuân-Duyệt, (Nam-định) ; Phạm-văn-Bích, (Hà-nam) ; Trần-Bỷ, (Ninh-bình) ; Ng-v-Tinh, (Phú-thọ).

Thăng chánh-đội-trưởng suất-đội (9-2) : MM. Hoàng-v-Lộc, (Cao-bằng) ; Lã-hữu-Thu, (Thái-bình) ; Hồ-v-Cửu, (Phú-thọ) ; Ng-Vi, (Thái-bình) ; Trần-Cân, (Thái - bình) ; Đỗ-văn-Chuyên, (Nam-định).

Từ chức. — M. Siw-kuan-Vay, thư-ký hạng nhì ngạch tòa sứ được từ chức.

Hưu-trí. — M. Trần-văn-Cô, thư-ký thượng hạng hạng ba ngạch Thương-chính được về hưu-trí kể từ ngày 1er janvier 1924.

M. Trần - bình - Thanh, phủ hạng nhất tại Nam-kỳ được về hưu-trí theo như nghị-định ngày 10 octobre 1921 thì tiền hưu bổng định là 506 đồng một năm.

M. Ng-khắc-Nhượng, giáo-thu hạng ba tại Hà-đông được về hưu-trí kể từ ngày 1er janvier 1924.

Bán một cái xe cao-xu nhà bánh đặc sơn vàng, mới dùng.

Hỏi tại số nhà 10, Cité Jauréguiberry, Hanoi.

3752

Tòa án binh. — Tòa án binh họp ngày hôm qua để kết những án sau này :

Người lính khố đỏ Phùng-hữu-Can ăn cắp của viên đội hồn coi hãn. 5 đồng bạc để ở trong cái ví da, bị tòa phạt một năm tù án treo.

Người lính pháo-thủ Le Cren ở Huế, quá say, cãi nhau với người đồ ở trong buồng, khi viên đội coi phòng đến dẹp yên lại nói thô tục. Tòa phạt 1 năm tù án treo.

Ba người lính Lê-dương phạm tội không tuân lời quan trên mỗi người phải 2 năm tù án treo.

Việc người lính khố đỏ Lê-v-Tuyên phạm tội ăn cắp thì hoãn đến kỳ sau vì người lính ấy đang ốm nằm ở nhà-thương.

Trường Thể-dục. - Bản báo nhận được bài sau này :

Sáng chủ nhật 13 Janvier vừa rồi, ông Fontaine là một vị ân-nhân của trường Thể-dục cùng với quan 1 hanh-tra Sailes, và quan Khâm-sứ Tissot có đến thăm trường — Ông Nguyễn-quý-Toàn và ông kỹ-sư Hoàng-văn-Ngọc, người giáo-sư nhà trường cũng đến tiếp các quý-quan.

Học-trò hôm ấy có hơn 300 cậu, chia làm 4 lớp theo các giáo-sư tập-luyện rất hợp phương pháp và rất có trật-tự. Các quý-quan thấy vậy đều ngợi khen. Cụ Fontaine cho 10 p. để treo giải cho học-trò, nào giải nhảy cao, nhảy dài, chạy nhanh, ném quả tạ, đấu võ tây. Cậu Nhuận đều được 3 giải trên, nhảy cao 1 m 50, nhảy dài 5 m 80, chạy 100 m nhanh nhất. Giải ném quả tạ thì về phần cậu Thọ, ném xa 9 m, còn những cuộc đấu võ thì đều hòa. Sau Cụ Fontaine lại hiến nhà trường 100 p. Ông Nguyễn-Lễ xin cụ mỗi năm cấp cho trường một món tiền thi cụ thuận ngay và hứa rằng món tiền phụ-cấp ấy cụ sẽ định sau.

Xem học-trò tập song thì các ngài đạo xem buồng tắm, buồng để quần áo, các sân đánh-quần và đá-bóng nhà trường mới lập các sinh-viên trường Cao-đẳng đương chơi quần, nhiều người rất giỏi khiến cho các qui-quan tấm-tắc khen. Qua chỗ sân quần chưa xây xi-măng thì ông Đốc trường trình các ngài rằng số người đến đánh quần đông nên phải làm thêm sân-quần. Vì nhà-trường chưa có tiền hoặc chưa xin được đủ vật liệu để xây cho đẹp, nên sân-quần mới còn tạm làm bằng đất.

Cụ Fontaine nhận ngay xin hộ 20 thùng xi-măng. Thế mới biết cụ thật hết lòng với trường Thể-dục và rất yêu mến ta.

Lúc các qui-quan sắp ra về thì ông Nguyễn-Lễ thay nhà trường mà cảm ơn các ngài và nhất là cụ Fontaine. Ông chúc cho cụ được trường thọ để trường Thể-dục còn được nhờ cụ nhiều. Cụ Fontaine đáp rằng : « Tôi thấy các ông lo việc nhà-trường một vui lòng. Tôi sẵn lòng bảo-trợ trường Thể-dục là bởi khoa Thể-dục là một khoa có ích cho người ta và nhất cho người Việt-Nam — cũng như đồ ăm. thực vậy. Tôi mong rằng có nhiều người bắt chước các ông và rồi ra các tỉnh ở Bắc-kỳ đâu cũng có hoặc một trường hoặc một hội chuyên về sự luyện-tập Thể-thao. »

Mãi đến 11 giờ 15 phút các qui-quan mới ra về.

Trường Thể-dục lai cảo.

Ngạch khán-hộ. — M. Ngô-thị-Phan, khán hộ tập sự tại Phú-thọ nay được từ chức.

PHÒNG - THĂM - BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương thư độ nửa đồng Bác-cầu bội-tinh.
Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh viện Tenis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Saïd tại-cấp Huế.
Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai
Ông khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ
— chiều 14 — đến 17 —
KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÂM-CHỨNG : Giá 1 $ 50
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 22.
GIÁY nói số 236
3815.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Thuế xe. — Thuế xe đặt ra từ ngày 28 novembre 1922, mà thực đem thi-hành mới từ ngày 1er janvier 1923 ; nhưng xem chừng chưa có hiệu quả mấy, nên nghe đâu năm nay sở Tuần-cảnh sẽ tuần theo nghị-định thực-hành một cách rất nghiêm-ngặt. Bởi vậy bản-báo lục đăng các thứ thuế xe ra đây để các nhà có xe biết mà liệu việc khai nộp tiền thuế cho khỏi phạm vào luật vi-cảnh của thành-phố.

Xe ô-tô, tricars, mototries, camions, phải thuế mỗi năm hai đồng một mã-lực ;

Xe motocyclette mỗi năm. . 3 $ 00
Xe ngựa bốn bánh cao-xu mỗi năm. . . . . 6 . 00
Xe ngựa bốn bánh sắt mỗi năm. . . . . 3 . 00
Xe ngựa hai bánh cao-xu bốn chỗ ngồi mỗi năm. . . . 3 . 00
Xe ngựa hai bánh cao-xu hai chỗ ngồi mỗi năm. . . . 2 . 50
Xe ngựa hai bánh sắt bốn chỗ ngồi mỗi năm. . . . . 2 . 00
Xe ngựa hai bánh sắt hai chỗ ngồi mỗi năm. . . . . 1 . 50
Xe đạp mỗi năm. . . . . 1 . 50
Xe chở hàng, xe bộ mỗi năm 3 . 00
Xe nhà bánh cao-xu mỗi năm 2 . 00
Xe nhà bánh sắt mỗi năm . 1 . 00
Xe cát mỗi năm. . . . . 0 . 50

Ai có xe cứ việc ra tòa Đốc-lý vào buồng thuế nói từ khai in sẵn mà liệt kê thứ xe của mình, đoạn rồi trả lại cho người ta vào sổ và nộp tuồn tiền mà lấy biên-lai và miếng đồng để gắn vào xe của mình.

Hỉ tín. — Tại tòa Đốc-lý, nay mai sẽ làm lễ thành hôn cho M. Michel Đính là Thủ-quỹ phương hát ông Dupuis, đẹp duyên với cô Võ-thị-Phương nữ trợ-giáo. Bản-báo có lời mừng đôi tân-nhân bách niên giai lão.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

Đã số hóa bởi Trung tâm Lưu trữ Quốc gia II tại Thành phố Hồ Chí Minh (07-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Tết Nguyên-đán

Nay mai đã đến tết Nguyên-đán. Cha mẹ anh em sắp đến ngày được xum họp đoàn-viên. Ta sẽ được thấy những người ta mến yêu vì công việc làm ăn mà xa nhà xa cửa. Người già, người trẻ, vui vẻ về cái buổi họp mặt ấy. Ai nấy tự hỏi nên mua quà gì bây giờ. Con cái thường tìm của cha mẹ thích mà tặng người. Nhưng các cụ già nuôi tuổi tác kia thì các cụ thích gì? Ta nên làm quà các cụ những thứ các cụ thích mà lại có ích cho các cụ. Ấy người làm con ai cũng phải tự hỏi con ấy. Nên biếu các cụ những vị làm cho các cụ thêm mạnh mẽ, thêm mùi vẻ, một thứ bổ hồ các sức vóc, một thứ uống vào ngon miệng, một thứ rượu êm dịu, bổ mà làm cho ngon cơm. Ta tưởng tìm được thứ quà như thế là hơn cả. Rượu Tonique Tonkinois là một thứ rượu rất tốt, được Đại-nam Hoàng-đế đã ban khen, thực là một thứ rượu nên dùng lắm.



Theo lịnh tự nhiên in ra đây, chữ không như có nhẩy thử thuốc về những hình lạ làm trò-cười cho trẻ-con và người có-trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Rượu ấy bán ở hiệu **MONTÈS, 54 phố Tràng tiền, nhà ba chuông**. *Nên đến ngay mà mua. Thường đến vụ tết, ông Montès bán nói giá, nghĩa là mỗi chai Tonique Tonkinois chỉ bán có* **2$00** *mà thôi.*

NHÂN DỊP TẾT ANNAM

Bán hạ giá

Nên đến hiệu ông H. Valiée, ở phố Tràng tiền, số nhà 37, mà xem có bán thứ serge, satin, laine đen và bleu marine để may áo annam trông rất **chắc**, khổ rộng một thước.

Mỗi thước giá là : **1$50.** 3749

Cuộc đua ngựa. — Đến ngày 20 janvier, ở Haiphong sẽ có cuộc đua ngựa lần thứ năm. Chương-trình như sau này :

Giải Héliotrope chạy 1800 m.

Tên chuồng ngựa	Tên ngựa
—	—
Bắc-giang	Promodo
Du Bac	Dent d'or
Rose	Phi-yên
Ng-văn-Nhân	Fend l'air
Rouge	Dédé
Cửa cấm	Ajax
Cyrnos	Pacha
—	Nankin
Bleue	Na-cham
—	Petit gris

Giải Gladiator chạy 2.200 m.

D. K. Long	Sept-pagodes
Ng huy-Hợi	Ryadin
Tạ-duy-Tư	Thất-khê
Cửa cấm	Coco
L. Đ. Tiên	Long mã
Bleue	Papillon
Roche	Beguin

Giải Diamant chạy 1.600 m.

D. K. Long	Picador
Y	Diavolo
France	Chocolat
Métropole	Hadium
Blanche	Durandal
Tạ-duy-Tư	Gia-lộc
Cửa cấm	Phidias
Cyrnos	Eétard

Chó dại. Ngày thứ tư, hồi 7 giờ rưỡi sáng, ở sau nhà máy xi-măng, một người con trai 20 tuổi bị chó dại cắn ở vai bên tay mặt và ở sau gáy. Con chó ấy cắn rồi thì chạy vào lối làng Thượng-lý, đuổi bắt không kịp; người con trai ấy đã cho đưa ngay lên Hanoi, đem vào nhà thương chữa.

Buổi sáng hôm ấy, lại có một người nữa cũng bị chó dại cắn ở gần nhà xi-măng, nhưng anh ta đã đánh chết được con chó.

ĐÔNG-NGẠC (HÀ-ĐÔNG)

Tháng củ-mật. Hôm 13 tây mới rồi hồi 2 giờ sáng có một bọn cướp vào điếm làng Đông-ngạc đánh phó lý trói lại, đến khi lý-trưởng ra cứu cũng bị thương, chúng trói cả tuần lại, rồi vác cả giáo mác cản liêm đốt hai cái phảo cối, rồi phá nhà M. Phạm-quang-Chấn ở xóm ngõ Ngác, bổ cả hòm tủ lấy vừa tiền và đồ vàng ước nghìn bạc rồi đánh khô chủ bị một vết thương ở cằm và mặt mà tẩu thoát.

Sáng hôm sau quan phủ Hoài đức về khám hiện và có nghi cho mấy đứa dây tớ nội công, vào khám nhà chúng, thấy bốn chục bạc thì đã bắt giam để xét.

Tháng này là tháng củ mật mà các bác phu tuần ngủ thế nào để bị trói cả thì cũng lạ thật, cứ như nhời khổ chủ khai thì bọn cướp này cũng chỉ độ hơn chục đứa mà lại không có khí giới súng ống gì cả; vậy nếu canh giữ cẩn mật thì có đâu đến nỗi thế.

SƠN-TÂY

Cái nạn ô-tô. — Chuyến xe chở thuế ở Hanoi lên Sơn-tây sáng hôm 15, khi lên đến đường quai Chè thì đề phải một bà già 60 tuổi tên là Lê-thị-Châu, người làng La-thạch tỉnh Hà-đông bị thương rất nặng, mặt máy sây sát, lại bong bắn một mảng đa đầu, trơ xương sọ ra, đã đem ngay lên nhà thương để chữa; nhưng vì vết thương nặng quá phần, thì già yếu, chỉ chịu nổi đến sáng hôm sau thì chết.

Sở cẩm dã cho đi biên xét xem lỗi tại bên nào.

BẮC-NINH

Tháng củ mật. — Mới rồi ở làng Đại-tràng thuộc huyện Vũ-giàng một nhà kia bị cướp vào trói cả hai vợ chồng lại mà lấy cả quần áo đồ đạc. Lại một nhà kia ở làng Bỗ-sơn cũng về huyện ấy bị trộm lấy mất cả mạ ở ngoài đồng. May có tuần làng bắt được thằng trộm ấy đem giải lên quan.

ĐÁP-CẦU

Lại chuyện xe-lửa hỏng máy. Chuyến xe-lửa cuối cùng ở Lạng-sơn về Hanoi chiều hôm thứ bảy mới rồi, khi đương lên đốc sắp vào cầu sông Cầu thì bị hỏng máy không đi được. Lại phải đợi máy cứu ở gare Thị-cầu ra kéo mãi mới lên được, nên xe-lửa về được Hanoi cũng phải chậm mất hai giờ. Xe-lửa độ này hay chậm quá, không máy hôm là được đúng giờ, chẳng biết tại máy đã lâu năm hay là than xấu, hoặc kéo nặng, nhưng ta đi xe-lửa thường thấy than bụi đầy toa, không những vào hàng hòm, đồ vật, quần áo mà thôi, nếu ai vô ý bị rơi vào mắt thì thật khổ, và lại đường xe-lửa nhà-nước không có làm phân biệt như bên công-ty xe-lửa Vân-nam, ta thường thấy những chuyến về, các chuyến ở Haiphong Lao-kay thì chỉ đất nguyên có các toa để chở hành khách mà thôi, còn các chuyến Vinh Lạng-sơn thì cứ kéo một rẫy dài toa đen chở hàng từng hai ba chục chiếc, có khi máy mở mãi mới đi được. Không biết các ga thế nào, chứ như ga Thị-cầu thì chuyến xe lửa nào đến cũng thấy nào đống các toa hàng lấy đi để lại, toa nọ đâm toa kia ầm ầm, hành khách đứng không vững, có khi ôm nhau mà ngã.

Vậy ta có mong sở xe-lửa bỏ các toa mấy cũ thì cũng còn lâu, chứ như ta mong các máy được đốt than tốt và xếp đặt chỉnh đốn lại cho có thứ tự chuyến nào chở hàng thì để riêng hẳn như bên công-ty Vân-nam, chứ dừng kéo lẫn với các toa chở hành khách thì tưởng sở xe-lửa cũng có thể thi hành ngay được.

THÁI-BÌNH

Hội Tri-tri. — Tiểu hội-đồng họp tối hôm 10 janvier đã định rằng hôi sẽ mở một ban « giảng-quốc-văn » Mỗi tuần lễ một lần, cứ đến tối thứ năm thì họp tại hội-quán mà phê-bình những bài văn hay. Cách phê-bình thế nào chưa định, song nghe như mỗi hôm sẽ cử một hội-viên lấy một vài bài văn hay mà bình cho các ông khác nghe, song rồi sẽ trích ra từng đoạn tả ra từng chữ mà cùng nhau cắt nghĩa và bình-phẩm.

Các nhà có nhiệt tâm với quốc-văn ở tỉnh ta sẽ được một dịp mà cùng nhau nghiên-cứu lấy văn chương nước nhà. Mong rằng các quan viên-hội sẽ đến cho đông đúc vui vậy.

Thực là một việc cực hay vậy!

Tù-tròn. Hôm 14 janvier một người lính cơ đem tù đi làm không biết vì lơ đễnh thế nào để một tên tù trốn mất. Hiện đương tầm nã mà chưa bắt được.

Tháng củ mật. Bọn kẻ trộm vào lấy của nhà người thợ giặt ở phố Nhà-thờ đêm tuần lễ trước thì nay sở cảnh-sát đã thám bắt được cả bọn và lấy lại được ít nhiều quần áo. Những tên phạm ấy đã tống lao để xét.

VIỆC TRUNG-KỲ

QUẢNG-BÌNH

Chết đuối vì say rượu. — Hồi 12 giờ đêm 5 rạng 6 Annam có một người bán rượu ở làng Tho-ngõa tổng Thuận-hải đem sổ xuống sở Thương-chính để đổi sổ mới, nhưng vì hết giờ phải ngủ lại. Đến đêm uống rượu say đi loáng choáng xuống bến đò Quang-khê (sông Danh) bị rơi xuống sông chết ngay lập tức.

Một cái kiện bốn mươi hai năm. — Quan Bố-chính thủ-hiến bản-hạt Khiêu-tam-Lữ đại-nhân vừa mới xử xong một cái kiện, khiến cho nhân-dân lấy làm ca-tụng lắm.

Cái kiện này thuộc về việc điền-thổ, chứ không phải là mang-án, thế mà sự-lý có nhiều phần khuất-khúc

(Xem tiếng bên tây)

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ năm 17 janvier 1924

NỮ TÚ-TAI

(Hồi thứ nhì)

Tối thứ sáu 18 janvier 1924

Diễn hai tích :

Tích thứ nhất :

NGHĨA-HỒ BÁO ÂN

(Hát chèo)

Tích thứ hai :

NGŨ-THIỆU BỊ VÂY

(Trẻ-con diễn)

Sâm, Quế, Thục, Cao

Bán tại hiệu QUẾ-LÂM

số nhà 20, phố Phúc-kiến

Chủ nhân : DƯƠNG-BÁ TRẠC

Hàng thực tốt, giá thực rẻ

Quí khách dùng thử, sẽ biết thực hư. 2096

CÁO-BẠCH

Hội lập Nghĩa-địa tỉnh Tuyên-hóa có lời kính-cáo các ông các bà biết rằng khu đất hội mới mua ở địa-hạt làng Tanh-xá, Quảng-xá và Mật-sơn để làm Nghĩa-địa cho người Nam mình, nay hội đã sửa sang có qui-củ rồi, vậy xin các ông các bà nếu mua đến cất các mồ-mả của mình để linh tinh lúc trước trong khu đất ấy và đem táng tại nơi đất mà hội đã sửa sang riêng cho hang cát-táng.

Nếu từ nay cho đến hết hai tháng, mồ mả nào còn thừa lại không thấy ai đến bốc, hội sẽ kể mồ-mả ấy là mồ vô chủ và sẽ cất đem táng tại nơi đất mồ mả vô thừa nhận.

Hạn, hội đã sửa sang một nơi đất để riêng cho hung táng, vậy từ nay giờ đi, bất kể hạng người nào bất hạnh mệnh-một, người nhà có thể xin hội đem vào táng tại đấy được, không phải mất tiền nong chi cả.

Nay kính cáo

Num Khải-Định thứ 8 tháng 12 ngày 2

Lập Nghĩa-địa hội, hội-trưởng

BÙI-TƯỜNG-LÂN

Y. M. GRENÈS

Courtier en marchandises assermenté

Ngày thứ ba 22 janvier 1924, hồi tám giờ sáng, sẽ bán đấu-giá, tại phố hàng Buồm, số nhà 80, Hà-nội, những hóa-vật về việc vỡ nợ hiệu NAM-ON-LONG, theo như án-văn của tòa-án thương-mại Hà-nội, ngày 7 janvier 1924.

Các hóa-vật phần nhiều là phảo và đồ sứ.

Bán tiền ngay, người mua không phải chịu phí-tổn gì cả

Việc phát mại này là do lời yêu-sách của M. Grenès, là viên coi về việc vỡ nợ hiệu NAM-ON-LONG theo như mệnh-lệnh ngày 14 janvier 1924 của quan Thẩm-phán ủy-viên về việc vỡ nợ ấy.

Các hóa phẩm khác và các dụng cụ dùng về việc buôn bán một kỳ sau mới phát mại.

Ai muốn hỏi điều gì thì hỏi tại M. Grenès, coi về việc phát-mại này.

Tại Hà-nội ngày 14 janvier 1924

Viên coi việc phát mại có chịu thề.

753 Y. M. GRENÈS

祥和裕
YU-WO-TSEONG

VENTE EN GROS

48, Rue des Cantonnais, 48

Hanoi (Tonkin)

TÉLÉPHONE N° 266

Bản-hiệu có bán buôn các thứ nước nhắm, hàng nào nhiều tiền, hàng thật tốt, giá thật rẻ

Có bán ở hàng ta (Bắc-kỳ như thế xuyến, lĩnh, lụa, hàng, quế, sản vật, và hàng Saigon như tỉnh, thế, sản vật)

Nay mới có đủ các mùi lông thân, mượn đến có mất mấy rộng khổ. Những hàng này bán buôn từng tấm, chứ không bán lẻ có không có muốn gửi đi các tỉnh, vì hàng còn nguyên không thể cắt được.

Quí-khách ở gần nên đến bản-hiệu mà mua, còn ở xa thì gửi thư về, bản-hiệu xin gửi contre remboursement.

Cẩn-bạch

2010 YU-WO-TSEONG

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các quí-khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhờ mà lầm ra không đổi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các quí-khách rõ cho và xin các ngài từ rày đã có làng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhân rõ :

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đông-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54 ở Hanoi. »

Nay kính,

Ed. Montès,

54, Rue Paul Bert, Hanoi.

HỘI-ĐỒNG-ÍCH

đang giải-tán

LỜI BÁ CÁO

Cùng các nhà có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích :

Ông bà nào có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích, là Hội cho vay và giữ ông đề giành, hiện đang giải-tán, thời xin đem ngay lại, hay là gửi recommandée nhà giây-thép ngay lại cho ông E. CHATAIGNEAU, là Giải-Tán-Viên, ở phố Jauréguiberry (Giốc Hàng-Kèn) số nhà 3, Hanoi, những sổ gửi tiền cùng các biên-lai lại đề liện dự-định việc giả tiền.

Khi nhận sổ sẽ có biên lai chứng nhận.

Giải-Tán-Viên

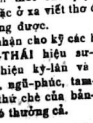
P. Pon. E. CHATAIGNEAU.

2094. Y. M. GRENÈS.

NẾU thấy ai mắc bệnh xuyễn, bệnh hen thì nên bảo người ta dùng thuốc bằng bột, bằng điếu văn (**REMÈDE D'ABYSSINIE EXIBARD en POUDRE, CIGARETTES**)

Thuốc này hiện các lương-y ai cũng lấy làm hiệu-nghiệm. Mỗi năm chữa được đến hàng nghìn người khỏi bệnh.

Có bán tại : H. FERRÉ & Cie, 28, Rue Richelieu, Paris, và tất cả các hàng Bào-chế.



Gửi bán tại { BLANC, Hanoi
MONTÈS, Hanoi

防滑內河

泰金號正
茶名子獅

Bản-hiệu đã lâu năm chuyên môn bán các thứ chè tầu Ô-long, Liên-tâm, Thủy-tiên, tại Haiphong hiệu là KIM-THÁI, số nhà 140, ở phố Khách. và có gửi bán ở các hiệu trong Nam-kỳ, Trung-kỳ, Bắc-kỳ, và hiện tại Hanoi, phố hàng Ngang, số nhà 3 cũng có một chi-điểm mới mở. Vậy xin kính mời các quý-khách đến mua hoặc ở xa viết thư đến bản hiệu mua cũng được.

Xin nhận cho kỹ các hiệu chè :

KIM-THÁI hiệu kỳ-lân và **LÂM-MẬU**, tam-hỷ, ngũ-phúc, tam-nguyên.

Các thứ chè của bản-hiệu thứ nào cũng có thưởng cả.

KIM-THÁI

Haiphong. phố Khách, số 140

Hanoi, phố hàng Ngang, số 3

2101

Số 37

BÌNH SƠN LĂNH YẾN

(Chuyện một cô nữ-thần đẹng mới lên 10 tuổi, mà đã có tài văn-thơ như ngọc phun châu, khắp các quan trọng tòa Hàn-lâm, đều phải bái phục. Thiên-tử phong cho là « Hoằng-văn tài-nữ » lập làm kén chồng, lại ban cho một cái rọ kim-như-ý, hễ công-tử nào đem hẩn-hảo xắc-kéo thì được phép đề-tử. Sau vì một sự kén chồng lạ mà sinh ra nhiều chuyện rất lý-kỳ.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Trước hết xướng một tên đỗ đầu xứ ở huyện *Hoa-đình* là *Yến-bạch-hạm* thì thấy trong bọn đông người kia có một chàng thiếu-niên thư-sinh bước ra. *Vương-côn* ngẩng mặt nhìn, thấy chàng thư-sinh ấy diện-mạo khôi-ngô, dung-quang lẫm-liệt, tự hồ như *Lý-bạch* giáng-sinh vậy.

Chàng thư-sinh ấy đến trước mặt *Vương-côn*, chắp tay cúi chào. *Vương-côn* vui-mừng mà hỏi rằng :

— Nhà-ngươi là *Yến-bạch-hạm* phải không ?

Yến-bạch-hạm nói :

— Bẩm vâng !

Vương-côn lại hỏi :

— Năm nay nhà-ngươi bao nhiêu tuổi ?

Yến-bạch hạm nói :

— Năm nay tôi 16 tuổi.

Vương-côn lại hỏi :

— Ta chấm các quyển văn, cũng nhiều bài hay, nhưng cầu lấy một tay ký-tài xuất-sắc thì chưa từng thấy. Chỉ có quyển văn của nhà-ngươi ý-tứ tân-kỳ, mực bay bút múa, như con thần-long không thể câu-thúc được, thật đáng một bậc kỳ-tài. Ta vẫn tưởng là ông lão-sư tác-nho nào đây, không ngờ hãy còn trẻ tuổi như thế, lại càng đáng mừng lắm. Ta biết nhà-ngươi đáng mừng lắm. Ta biết nhà-ngươi là một người có tài học khác thường, nhưng chẳng hay nhà-ngươi sở-trường về điều gì ?

Yến-bạch-hạm nói :

Đại-nhân đã tác-thành cho, lại quá lời khen-ngợi. Nhưng chẻ-bóa chưa đủ tỏ tài, nếu đại-nhân giữ lòng thương, ban cho bút nghiên thì dẫu tử-phủ thi-ca, đại-luận trường-thiên, cũng xin phụng mệnh làm ngay, quyết không dám chậm-trễ.

Vương-côn nghe nói, mừng-rỡ bội phần mà rằng :

Hôm nay đang lúc xướng danh, chưa được nhàn-hạ, vậy việc ấy hãy để đến hôm khác.

Khi xướng đến tên đỗ thứ hai là *Trương-dĩ* thì thấy một người mặt xị tai lo, râu cằm lún-phún, vừa làn vừa xấu, lù lù dẫn đến trước mặt *Vương-côn*.

Vương-côn hỏi rằng :

— Nhà-ngươi là *Trương-dĩ* phải không ?

Trương-dĩ nói :

— Bẩm vâng ! quan Lại bộ thượng-thư hộ *Trương* đương triều bảy giờ tức là thân-phụ tôi vậy.

Vương-côn thấy *Trương-dĩ* vừa mở miệng nói, đã có ý bất nhã, mới không hỏi nữa, liền ba lệnh thưởng cho người đỗ nhất và người đỗ nhì, mỗi người ba chén rượu, hai chiếc trâm-hoa, một chiếc đai-hồng và một phong ngân-tử. Lại cho âm-nhạc tiễn ra khỏi cửa, rồi mới xướng đến tên thứ ba, vân vân.

Lại nói chuyện *Yến-bạch-hạm* cùng *Trương-dĩ* khi cáo-từ lui ra, người xem ở hai bên vỗ đường ai cũng khen *Yến-bạch hạm* đẹp mà cười *Trương-dĩ* xấu. *Yến-bạch-hạm* nguyên là một tay chân-tài thực-học, vả lại là con nhà thế-gia. Thân-phụ chàng thuở xưa đã làm Chưởng-đô ngự-sử, lại hai lần đi phân-khảo, cho nên mấy đầu quả-cổ mà môn-sinh vẫn còn nhiều người làm quan đại-thần tại trong triều.

Nhà *Yến-bạch-hạm* lại cực giàu, ngày hôm ấy tân-khách đến mừng rất đông, *Yến-bạch-hạm* mở tiệc linh-đình, rượu chè vui vẻ, *Yến-bạch-hạm* dầu còn trẻ tuổi, nhưng rất thích về sự uống rượu bàn văn. Mỗi khi đạo chơi đến các nơi thắng-cảnh danh-lam nào, thường vẫn để thơ để làm kỷ-niệm

Ai xem thơ cũng phải khen là kỳ-tài, nhưng thấy chàng tuổi trẻ, đều có ý nghi rằng không thực. Nay thấy chàng đỗ đầu, Bốc-học-quan lại mười phần trọng đãi thì ai nấy đều tin phục, muốn cùng chàng kết thân, suốt ngày cử tân-khách ra vào, không lúc nào vắng.

Yến-bạch-hạm dầu phải thừa tiệc, nhưng trong lòng vẫn hiềm một nỗi chưa được người chân-chính tài-tử nào để đối-đáp nỗi văn-thơ với mình. Một hôm, có người bạn thân, tên gọi *Viên ẩn* đến chơi uống rượu.

Khi rượu đã ngà-ngà say, *Yến-bạch-hạm* bỗng thở dài một tiếng mà than rằng :

— Không phải tiểu-đệ say rượu mà dám nói khoác đâu ! Nhưng khắp vùng *Tùng giang* này, văn-nhân mặc-sĩ, kẻ biết mấy nghìn, chưa thấy một người nào có thể nói chuyện về văn-thơ được.

Viên-ẩn cười mà đáp rằng :

— Ngô-huynh chớ vội coi thiên-hạ làm nhỏ. Hôm trước tôi đi chơi, có gặp một ông bạn tuổi trẻ, mi thanh mục tú. Ông ta cũng có tài xuất khẩu thành chương, thật chẳng kém chi ngô-huynh vậy. Chỉ vì ông ta vốn tính kiêu-ngạo, không để ai vào con mắt xanh.

Yến-bạch-hạm nghe nói, kinh ngạc mà rằng :

Nếu có bậc kỳ-tài ấy, sao ngô-huynh không bảo ngay tiểu-đệ. Có lẽ ngô-huynh lại nói đùa tiểu-đệ đó mà thôi.

Viên-ẩn nói :

— Quả có người ấy thật, không dám nói đùa.

Yến-bạch-hạm nói :

— Nếu quả có người ấy thì xin nói rõ họ tên cho nghe.

Viên-ẩn nói :

— Ông ta họ *Bình*, là cháu gọi quan giáo *Tùng-giang* này bằng chú. Nghe đâu ông ta chống cự với Bốc-học-quan, rồi bỏ học mà tìm đến nương-tựa ông chú là bậc Hào-hữu, dẫu đến nương-tựa, lại trọ riêng một chỗ, cách nơi phủ-thành độ hơn 10 dặm đường. Ông ta vẫn cười *Tùng-giang* này không có nhân-tài nào cả, hằng ngày chỉ một mình lủi-thủi đạo chơi sơn thủy, vịnh phú đề thơ mà thôi. Ông ta dẫu đương cảnh bần-tiện mà vương-công đại-nhân, kim-tử phú-quí, ông ta cũng đều nhất thiết coi rẻ như đất bùn !

Yến-bạch-hạm nói :

— Tiểu-đệ cùng ngô-huynh là chỗ bạn thân. Ngô-huynh đã biết tiểu-đệ yêu-tài như mệnh, sao có bậc kỳ-tài ấy mà lại không mời đến cho tiểu-đệ được biết người.

Viên-ẩn nói :

— Ông ta thường bảo các nhà phú-quí quyết không có tài-tử. Nếu thấy ngô-huynh con nhà thế-phiệt, vị tất đã chịu đến nào.

Yến-bạch-hạm mỉn cười mà bảo rằng :

— *Chu-công* là em Vua *Vũ-vương* mà thánh-nhân phải khen là tài-mỹ ; *Tào-tử-kiến* là con *Tào-tháo* mà có tài bảy bước nên thơ, thế thì cứ gì trong đám bần-tiện mới có cao-tài đâu, sao ông ta lại thiên như thế ! Sáng mai ngô-huynh đến chơi, nên đem câu nói của tiểu-đệ mà bảo ông ta, tự-khắc ông ta phải vui lòng đến vậy.

Viên-ẩn nói :

— Ngô-huynh đã chủ-ý như thế thì để tiểu-đệ thử đi xem sao !

Nói xong, hai người lại uống rượu một hồi nữa, rồi mới giải tán. Đến ngày hôm sau, *Viên-ẩn* lức khắc đi ra ngoài thành, tìm vào chỗ *Bình-như-Hành* trọ. *(Còn nữa)*

lắm, cả thảy ba làng kiện nhau là làng Thủ-thừ, làng Chương-phước và làng Đại-phước, mà bên nào cũng cứng lý cả, quan xử thế nào, họ cũng không phục tình, cứ nay kiện, mai kiện, đăng-co mãi, ngày qua tháng lại, kể đã bốn mươi hai năm dư! Đã từng mười mấy ông quan thủ-hiến lịch-duyệt nay, mỗi lần một vị tân-quan mới đến, thì bọn họ dao-dao lên, kêu kiện om xòm, nhưng xử làm sao họ cũng chẳng bình-tĩnh.

Khi quan Bố Khiêu mới đề lý, họ cũng đâu đơn khiếu-nại việc ấy, ngài thấy cái kiện đã lâu năm quá mà chưa xử xong, bèn lưu tâm trong mấy tháng, tra-cứu hết các hồ sơ từ-tập, phải người đi đo đạc giới-hạn lại cho thật phân minh, rồi ngài quả quyết xử cho xong, nay cả ba bên đều thỏa-thuận, đã làm giấy hòa-hưu bãi-nại rồi.

Thế là cái kiện bốn mươi hai năm, nay đã đến ngày liễn-kết, ấy là một cái chánh tích hay của quan Bố Khiêu đại-nhân vậy.

Một con rắn lớn. – Miền sơn-cước làng Lê-kỳ, xưa nay có một con rắn thật lớn, thường đêm cứ bò ra chốn thôn-lạc bắt chó bắt gà, chứ cũng không cần mồi đến người, dân cư ở đó cố ý giết chết con dại-xà ấy, song chẳng làm gì nó được; mới rồi, không biết nó sắp đến ngày tận-số hay sao, dường tức đêm khuya lướn vào nằm dưới lầm lúa một nhà phú-hộ kia, chỗ này chật lắm, xem chừng rắn ta thất thế, bọn điền-phu thừa-thắng lấy dây trói hoang lại, khi nó đã vào vòng, tui tha-hồ mà đánh đập, kỳ cho đến chết mới thôi.

Sau khi nó đã tử-tử rồi, đem dẫn-nọc ra, mới biết nó là con rắn thật lớn, bề dài do được bốn thước tây bề tròn to bằng cái cột nhà con, mồ thì dẹp, mình sắc đen điểm trắng; hình-thù sức-tướng thì tựa giống trăn, song kỳ-thực nó là một loài rắn lớn ở chốn thâm-sơn.

THỪA-THIÊN

Thời-tiết. – Được gần mươi bữa nay đã có mưa dầm gió bấc; khí trời đổi ra lạnh lắm. So với năm ngoái thì không có cái lạnh này. Tuy lạnh lẽo khó chịu là một cảnh khổ cho con nhà nghèo, nhưng tiết đông thiên có như vậy mới là thuận tiết lắm, việc canh nông sẽ được lợi nhiều.

PHÚ-YÊN

Cũng là dị-đoan. – Ít bữa ni ở miền này nhân-dân đều nô nức về chuyện có bóng với có to, xét ra cũng là dị-đoan mà kẻ dân ngu quá lư mê tín.

Số là có một cô bóng ở Saigon ra nói là có thuật trừ ma trị bệnh, ai đón thì phụ bóng mà phán bảo rồi phát bùa dấu cho đeo, đã thấy lắm nhà cả nhà đều đeo hàng xâu bùa ở cổ mà chẳng thấy nghiệm gì.

Còn có tu thì đâu ở Huế vô, nói là tu hành từ bé, muốn dứt đường trần dục, nên đi tụng kinh ở các nơi, ai mà có đi tụng kinh cho thì mù hóa sáng, bệnh tật gì cũng đã liền, vì vậy cho nên nhiều người tín làm thực, có bà kia đau mắt đã mờ, mới có đến tụng kinh cho, không hay thuật có linh không mà tụng đã mấy bữa ni mà mắt bà vẫn cứ mờ tịt.

Ấy đều là hão huyền nhảm nhí như rứa cả, mà lạ thay người các nơi xô nhau rước mời, mất của mất công mà không hề thấy tinh ngộ. Ngán thay!

Hỡi các ông mắc phải bệnh tình (lậu và giang-mai) khuyên các ông chớ dùng thuốc nhảm, tốn tiền mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale, tỉnh Đáp-cầu, là một nhà chuyên-trị, bán thuốc bệnh tình đã có tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gởi lại. Cả cước độ hơn một đồng một lọ.
2082

TRẢ TIỀN BẰNG TEM (timbres)

Trình các ngài duyệt-báo rằng: phàm những số tiền quá hai hào (0$20) trở lên, thì xin gởi bằng măng-đa (mandats-postes); chớ dùng gởi bằng timbres vì

Những số tiền trong hai hào mà trả bằng timbres xin gởi bằng tem giấn thư (timbres-postes), từ thứ 0f.10 (0$04) trở xuống; chớ dùng gởi bằng timbres-quittances, timbres-proportionnels hay là timbres de dimension.

HIỆU
MINH-DƯƠNG
MAI-CHÍNH TỔNG-CỤC
của Đông pháp Yên-thảo công-ty
BÁN BUÔN VÀ BÁN LẺ
CÁC THỨ THUỐC LÁ VÀ XÌ-GÀ
Giữa phố hàng Gai số 83

NGẬM MỘT HỒI
VALDA
TRONG MIỆNG
Thì khỏi đau đớc gượng, khan cổ,
Khỏi nặng lạnh, sổ mũi,
và lại Không ho,
Có nghẹt mũi, ho nhiều, mà ngậm được thuốc ấy thì cũng hết liền.
Ấy là
một thứ thuốc thần hiệu lắm
để mà trị
các chứng bịnh ho lao và tức ngực.
THUỐC HƯƠN
VALDA
có bán cùng trong các tiệm thuốc
Có mua thì nhớ coi trên nắp hộp có hiệu chữ
VALDA
MỚI THIỆT PHẢI

THỰC LÀ MỘT CÁI BAO CẦM GHIM SINH-HOẠT



Người đau xương thì đau rức hình như ai cầm một nghìn cái ghim vào chỗ đau vậy (chỗ đau thường là bàn chân).

Muốn làm cho đỡ đau rất là dễ. Chỉ uống thuốc SIROP FOLLET thì chẳng bao lâu được ngủ ngon dấc và để chịu trong mình.

Dùng thuốc SIROP FOLLET, thì ngủ yên đêm ngày và yên ổn để định được làm. Uống thuốc ấy độ mấy phút đồng hồ thì đau đớn bức rức đến đâu cũng thấy để chịu ngay.

Đau gân, đau xương, đau thận, đau gan, đi đái đau đớn, dùng thuốc SIROP FOLLET cũng trừ được một cách thần diệu. Dùng thuốc ấy thì đau gân ở đâu cũng trị được một cách rất chóng. Hoặc đau ở đâu, ở răng ở xương xuống v. v. cũng vậy.

Thuốc SIROP FOLLET trị bệnh ho cũng diệu lắm đến ho đến thế nào cũng vậy. Thế cho nên người ta thường dùng để trị bịnh ho cảo.

Người lớn có thể uống được 3 thìa xúp một ngày không có điều gì ngại cả. Con trẻ thì cũng 3 là cà-phê.

Các hàng bào chế đều có bán

Chính điểm : Maison FRÈRE, 19, Rue Jacob, Paris.

BIỂU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC
泰 LỢI-THÁI 利
110, Rue des Changeurs, 110
HANOI

Bản-hiệu chuyên nghệ ngót 20 năm, buôn bán thực thà, được nhiều quí-khách chiếu-cố, hàng ngày vẫn gửi vàng và đồ vàng đi bán các tỉnh trong cõi Đông-pháp và Cao-miên Laos.

Dù khách quen hay lạ, hễ gửi commande mà có đặt ít tiền trước thì bản-hiệu cũng chiếu theo thời giá mà gửi đồ đến tận nơi.
2065

痔瘡林桂堂
HỠI CÁC ÔNG MẮC PHẢI BỆNH TRĨ!
XIN MỜI CÁC ÔNG QUÁ BỘ, TÔI CHỮA BỆNH NÀY

BỆNH TRĨ (tức là bệnh tổi tĩ) thực nhiều người mắc phải, chẳng những là đau đớn, như cán đến khi đại-tiện xong rồi thì lại-nhuật đau dia, thật là bất tiện cho người ta lắm, hễ không chữa ngay cho khỏi, để lâu thì càng ngày càng thêm nặng về sau khó chữa.

Khi xưa chữa bệnh này đến dùng dao cắt cho nên người có bệnh lấy làm đau đớn, nếu nên tôi dạng tâm nghiên cứu một cách mới chuyên-trị chữa bệnh này không đau, không sót, chỉ trong mấy hôm thôi những nắt mạn ư kỳ rụng rơi, mà trong khi đó g chữa có thể làm lạng như thường không mất thì giờ. Tây ngại nao mắc phải bệnh này xin mời đến.

M. TCHUONG-QUAY-LAM
38, Phố hàng Đường. — HANOI
sẵng tiếp khách từ 8 giờ rưỡi cho đến 2 giờ chiều, đi chữa từ 2 giờ rưỡi đến 5 giờ. Các tỉnh xa đều xin hàn tiếp. Thư từ xin trả lời ngay.
2090

Dùng thuốc phải cần-thận mới được!

Rượu bổ-đào : TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng quí-khách tín-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ rượu bổ-đào của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc **rất rẻ tiền và rất quí** để trị các chứng bệnh như : **kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, còm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình**, lại rất **là bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe**, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số lời chứng-chỉ là công-hiệu. Nay nhân dịp tết Nguyên-đán sắp tới, bản-hiệu xin tạm hạ giá thứ rượu **TONIQUE TONKINOIS** này để biếu các qui khách tiện dùng trong ngày tết.

Giá bán **2$00** một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

NHÂN DỊP TẾT NGUYÊN-ĐÁN TỚI NƠI ĐÂY

Các quý-khách sẽ thấy ở hiệu Guioneaud Frères những thứ hàng duy chỉ bản hiệu có, như là : rượu vang tốt thật nguyên ở xứ Bordeaux — Rượu sâm-banh hạng vừa hiệu DIAMANT VOUVRAY ở tỉnh Touraine — sâm banh hạng thật tốt hiệu DIMINY & Cie — hiệu MOET & CHANDON — hiệu De VENOGE & Cie — rượu mùi, như : ANISETTE — CACAO-CHOUAO-CURACAO hiệu GUILLOT và hiệu CHADEFAUX.

Xin các quý-khách vàng đến xem cửa hàng của bản hiệu, chúng tôi sẽ được cái hân-hạnh mà thừa tiếp các quý-khách rất trọng-thể. Các quý khách có hỏi và nên mua sắm những thứ hàng của chúng tôi và lại những thứ hàng của chúng tôi đã có giấy giảm tem hàng thực hiện.

HIỆU GUIONEAUD FRÈRES
Nhà buôn-bán thực thà đứng-đắn
MỞ Ở XỨ BẮC-KỲ TỪ NĂM 1899
HANOI : CỬA HÀNG BÁN CẤT TẠI ĐƯỜNG HÀNG-GIÒ (Boulevard Gia long) số 28 — 30
Hanoi : Cửa hàng bán lẻ ở phố hàng Khay (Rue Paul-Bert) số 69 — 71
HAIPHONG : CỬA HÀNG BÁN CẤT VÀ CŨNG BÁN LẺ Tại đường Paul-Bert số 43

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống, Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Đồng hồ mặt tròn, Gọng mạ vàng, Vành đồi-mồi, Giá bán hạ, Đồng bảy thôi (1$70)
Ở tỉnh xa, thêm ba hào vào tiền cước :
0$30

Dùng đeo tết, trông rất đẹp !!

Hạng hộp kính (Alluminium)
Lu-mi-nôm, Giá sáu hào,
Xin mua mau, kẻo hết dịp.
Bán tại hiệu :
LY-SENG-BAO
42, Phố hàng Bồ, Hanoi
2052



2050

Nhân dịp Tết An-nam

Các quí-khánh lại mua thứ thuốc gì ở hiệu bào-chê ông **L. BLANC**, ở Phố Tràng-tiền, số nhà 31, mà đáng giá 2 đồng thì Bản-hiệu sẽ kính biếu một chai rượu bổ rất tốt, tên rượu là **Œno Kola Coca**, Rượu này chỉ biếu từ ngày 15 cho đến 30 tháng chạp ta thì thôi

ATOPHAN-CRUET
THUỐC ATOPHAN-CRUET
là một vị tinh hảo không có pha chế nhiều món
Mỗi hoàn 0,50 cr. (uống từ 3 đến 6 hoàn trong 24 giờ)
TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LẠT-LÉO VÀ GẦN-CỐT
THUỐC PHÁP — Trữ tại: 6, Rue de Pré-de-la-Mule, PARIS
Ở PHÁP QUỐC LẤN Ở
Cũng có bán tại : Pharm. DE CHASSAGNE, Pharm.-Biologiste, 8, Rue Bugeaud, à Lyon, và các hiệu bào chế khác.

KIM-CƯƠNG XIÊM

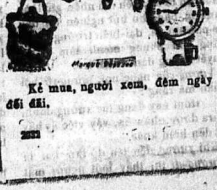
Bản-hiệu mới về một thứ KIM-CƯƠNG XIÊM để làm mặt-nhẫn và hoa-tai, thật-sáng và nhánh lắm chẳng kém gì kim-cương tây. Quí-khách nên đến chọn mau kẻo hết mất cơ-hội, vì thứ này cũng hiếm. không thường có, đem đi làm quà mấy đám cưới thì rất quí, thật là sang-trọng.

Kỳ tàu này mới sang

Laine complets et pardessus, impermeable cuir et cuir à long to lya
Tây-Nam rất mới. Giá bán phải chăng.
Xin hỏi : **Hiệu NAM-THỊNH**
Soieries — 6 Rue des Cantonnais — Hanoi

華 PAO-VA 寶
28, Phố Hàng Bồ, Hanoi
京東河內行舖寶華八廿號門

Chúng tôi kính-trình các quý-khách biết rằng nay nhân dịp tết Tây, tết Ta sắp đến nơi chúng tôi mới tiếp được ở Hong-kong (Hương-cảng) Canton (Quảng-châu), Shang-hai (Thượng-hải), Pékin (Bắc-kinh) vân vân, sang nhiều đồ bạc, vàng, ngọc, ngà, xứ, cốt để bán vào hai dịp ấy.



Các thứ đồ bán Tết này thì thật là tinh xảo, thứa đi lâu lắm này mới đến nơi, song chúng tôi lại định giá rất rẻ cốt để chiêu khách.

Xin các quí-khách có lòng chiếu cố thì mua đến bản hiệu mà mua kẻo hàng hết thì mất một dịp đặc biệt đi.

Kẻ mua, người xem, đêm ngày đến bản hiệu cũng xin nhất luật đối đãi.

Cẩn-cáo
HIỆU PAO-VA, Bijoutier
Phố Hàng Bồ, số nhà 28, Hanoi.
2072

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái phép chế thuốc này khảo-cứu đã lâu năm, và cái cách làm, lại tinh-vi cần-thận, nên thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất.

Những khi cơ-thể cần dùng phải bổ dưỡng rất mạnh, thì dùng thuốc này chắc và nhầy lắm.

Bệnh huyết suy, bệnh gân yếu, bệnh ghíp, bệnh sốt rét rừng, v. v.

Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Giá bán : 2$50 một litre

Hiệu Bào chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, Hanoi

Scanned with CamScanner
Digitized by Trung tâm Lưu trữ Quốc gia IV (TTLT4) cộng Huỳnh Chiêu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)